

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda)

13. september 2013*

Juurdepäas dokumentidele — Määrus (EÜ) nr 1049/2001 — Komisjonile keskkonnadirektiivide ülevõtmise kohta esitatud vastavusanalüüsid — Juurdepääsu osaline keelamine — Kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärgi kaitsev erand — Konkreetne ja individuaalne hindamine — Kooskõla Århusi konventsiooniga — Ülekaalukas üldine huvi — Sõnaselge otsuse vastuvõtmise tähtaja möödumise tagajärjed — Keskkonnateabe aktiivse levitamise kohustuse ulatus

Kohtuasjas T-111/11,

ClientEarth, asukoht London (Ühendkuningriik), esindaja: advokaat P. Kirch,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Oliver ja C. ten Dam, hiljem P. Oliver ja C. Zadra,

kostja,

mille algne ese oli nõue tühistada komisjoni vaikimisi tehtud otsus, millega hagejal ei võimaldatud tutvuda teatavate dokumentidega, mis käsitlesid liikmesriikide õigusaktide vastavust Euroopa Liidu keskkonnaõigusele, seejärel nõue tühistada hilisem, 30. mai 2011. aasta sõnaselge otsus võimaldada osaga neist dokumentidest vaid osaliselt tutvuda,

ÜLDKOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja esimees H. Kanninen (ettekandja), kohtunikud S. Soldevila Fragoso ja G. Berardis,

kohtusekretär: ametnik N. Rosner,

arvestades kirjalikus menetluses ja 10. aprilli 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

Faktilised asjaolud

- 1 Hageja ClientEarth on inglise õiguse alusel asutatud ühendus, mis teenib eeskätt keskkonnakaitse eesmärki. Ta esitas Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraadile 8. septembril 2010 taotluse tutvuda dokumentidega, tuginedes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrusele (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrusele (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (ELT L 264, lk 13). Taotlus (edaspidi „esialgne taotlus”) puudutas paljusid dokumente, mida oli mainitud keskkonna peadirektoraadi dokumendis „2010. aasta juhtimiskava”, mis oli avaldatud peadirektoraadi veebiportaalil.
- 2 Komisjon teatas 16. septembri 2010. aasta e-kirjaga, et ta on esialgse taotluse kätte saanud ja selle saabumise registreerinud 14. septembril 2010.
- 3 Komisjon jättis esialgse taotluse osaliselt rahuldamata 29. oktoobri 2010. aasta kirjaga. Ta edastas hagejale ühe taotletud dokumentidest ja märkis, et ülejäänud dokumendid kuuluvad määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ja lõike 3 esimeses lõigus ette nähtud erandite alla, mis puudutavad vastavalt kontrollimiste, uurimise või audiitorkontrolli eesmärgi või institutsioonide otsustamisprotsessi kaitset.
- 4 Hageja esitas 10. novembril 2010 määruse nr 1049/2001 artikli 7 lõike 2 alusel kordustaotluse palvega, et komisjon vaataks oma seisukoha uuesti läbi paljude dokumentide osas, millega ei võimaldatud tutvuda (edaspidi „kordustaotlus”).
- 5 Komisjon teatas hagejale 1. detsembri 2010. aasta kirjaga, et vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikele 2 on kordustaotlusele vastamise tähtaega pikendatud 15 tööpäeva võrra.
- 6 Komisjon teavitas hagejat 15. detsembri 2010. aasta kirjaga, et ta ei saa ikka veel kordustaotlusele vastata.
- 7 Hageja juhtis 20. detsembri 2010. aasta kirjaga komisjoni tähelepanu sellele, et kordustaotlusele vastamise tähtaeg möödub 22. detsembril 2010. Hageja palus komisjonil edastada taotletud dokumendid enne 22. jaanuari 2011 ja täpsustas, et vastasel korral kavatseb ta esitada Üldkohtule hagi komisjoni vaikimisi tehtud otsuse peale, millega kordustaotlus tagasi lükati (edaspidi „vaikimisi tehtud otsus”).
- 8 Hageja esitas käesolevas asjas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 21. veebruaril 2011 ning milles ta taotles vaikimisi tehtud otsuse tühistamist.
- 9 Komisjon võttis 30. mail 2011 kordustaotluse kohta vastu sõnaselge otsuse (edaspidi „sõnaselge otsus”), mille ta samal päeval hagejale edastas.
- 10 Sõnaselges otsuses piiritles komisjon kõigepealt kordustaotluse ulatuse. Ta leidis, et taotlus puudutab eelkõige 63 vastavusanalüüsi mitme liikmesriigi õigusaktide Euroopa Liidu keskkonnaõigusele vastavuse kohta, mille teostas komisjoni arvel sõltumatu ettevõtja, kes esitas need komisjonile 2009. aastal, samuti puudutab see 8 dokumenti pealkirjaga „Rakendamise tegevuskava”, mis on välja töötatud 2009. ja 2010. aastal kõigi „olulisemate direktiivide” kohta.

- 11 Seejärel märkis komisjon, et kordustaotlus ei puuduta teatavaid esialgses taotluses viidatud dokumente, ja järeldas, et hageja ei taotle enam tutvumist nende dokumentidega.
- 12 Teiseks sedastas komisjon, et taotletavad dokumendid sisaldavad keskkonnateavet Århusis 25. juunil 1998 alla kirjutatud keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni tähenduses (edaspidi „Århusi konventsioon”), ning juhtis tähelepanu, et määruse nr 1367/2006 alusel kuuluvad konventsiooni sätteid liidu institutsioonide suhtes kohaldamisele. Kuna selle määruse artikkel 3 osutab, et liidu institutsioonide valduses oleva keskkonnainfo kättesaamiseks esitatud taotluste suhtes kohaldatakse määrust nr 1049/2001, leidis komisjon, et kordustaotlus tuleb läbi vaadata neist kahest määrusest lähtudes.
- 13 Kolmandaks jaotas komisjon kordustaotlusega hõlmatud dokumendid kahte rühma. Esimesse rühma kuulusid 22 vastavusanalüüsi ja 8 tegevuskava, mida on mainitud eespool punktis 10. Komisjon võimaldas hagejal nende dokumentidega tutvuda täies ulatuses, jättes välja vaid teatavate vastavusanalüüside koostajate nimed. Teise rühma kuulusid 41 vastavusanalüüsi, mida on mainitud eespool punktis 10 (edaspidi „vaidlusalused vastavusanalüüsid”). Nende vastavusanalüüsidega võimaldas komisjon hagejal osaliselt tutvuda. Täpsemalt edastas ta igast vaidlusalusest vastavusanalüüsist esilehe, sisukorra, kasutatud lühendite loetelu, läbivaadatud õigusakte sisaldava lisa ning alajaotised pealkirjadega „Sissejuhatus”, „Liikmesriigi õigusraamistiku ülevaade” ja „Ülevõtmise ja rakendamise raamistik”. Seevastu ei väljastanud komisjon ühestki vastavusanalüüsist ühtki osa pealkirjaga „Kokkuvõte”, „Ülevõtmismeetmete õiguslik analüüs” või „Järeldused” ega lisa, mis sisaldas asjaomase liikmesriigi õigusaktide ja asjassepuutuva liidu õiguse vastavustabelit.
- 14 Komisjon jaotas vaidlusalused vastavusanalüüsid kahte liiki. Esimesse liiki kuulus vastavusanalüüs, mille hindamine oli äsja alanud nagu ka dialoog asjaomase liikmesriigiga liidu õiguse rakendamise üle. Teise liiki kuulus 40 vastavusanalüüsi, mis olid andnud alust pikemaks dialoogiks asjaomaste liikmesriikidega.
- 15 Neljandaks esitas komisjon kolm põhjust, miks ta ei võimaldanud tutvuda vaidlusaluste vastavusanalüüside teatud osadega ja teatavate avalikustatud vastavusanalüüside koostajate nimedega.
- 16 Kõigepealt osutas komisjon, et vaidlusaluste vastavusanalüüside teatud osad kuuluvad määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taandega just uurimise eesmärgi kaitseks ette nähtud erandi alla õigusest tutvuda dokumentidega.
- 17 Komisjon selgitas, et vastavusanalüüsid on välja töötatud selleks, et ta saaks kontrollida hulga direktiivide ülevõtmist liikmesriikide poolt ja vajaduse korral alustada nende suhtes ELTL artiklis 258 sätestatud rikkumismenetlust (edaspidi „rikkumismenetlus”). Eespool punktis 14 nimetatud esimesse liiki arvatud vastavusanalüüsi käsitledes märkis komisjon, et ta ei ole veel jõudnud teha järeldusi vastava direktiivi ülevõtmise kohta. Selles vastavusanalüüsis sisalduvate, alles kontrollimata andmete ja järelduste avalikustamine, millele liikmesriigil ei ole veel olnud võimalust vastata, tekitaks ohu, et liikmesriiki hakatakse võib-olla ebaõiglaselt kritiseerima, ja kahjustaks direktiivi rakendamise hindamiseks vajalikku vastastikuse usalduse õhkkonda. Eespool punktis 14 nimetatud teise liiki arvatud vaidlusaluste vastavusanalüüside kohta selgitas komisjon, et teatud juhtudel on ta alustanud rikkumismenetlust asjaomaste liikmesriikide suhtes ja ülejäänud juhtudel ei ole ta veel otsustanud, kas seda menetlust tuleb alustada. Vaidlusaluste vastavusanalüüside avalikustamine kahjustaks vastastikuse usalduse õhkkonda, mis on vajalik komisjoni ja asjaomaste liikmesriikide vaidluste lahendamiseks nii, et asja ei pea andma kohtusse.
- 18 Seejärel osutas komisjon, et vaidlusaluste vastavusanalüüside avalikustamata osad kuuluvad ühtlasi määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 esimese lõiguga institutsiooni otsustamisprotsessi kaitseks ette nähtud erandi alla õigusest tutvuda dokumentidega.

- 19 Selles osas selgitas komisjon, et vastavusanalüüsid on välja töötatud tema taotlusel puhtalt asutusesiseseks kasutamiseks liidu õiguse ülevõtmise esialgse uurimise staadiumis. Komisjon lisas, et ta ei tarvitse jagada vastavusanalüüside järeldustes esitatud seisukohti ning võib kasutada muid uurimisvahendeid, sealhulgas oma asutusesisest hinnangut ja asjaomaste liikmesriikidega peetava dialoogi tulemusena saadud teavet. Komisjon leidis, et kuni ta ei ole veel võtnud seisukohta liikmesriigi õigusaktide liidu õigusele vastavuse ega rikkumismenetluse alustamise otstarbekuse kohta – selles küsimuses on tal ulatuslik kaalutusõigus –, kahjustaks taotletav avalikustamine tema asutusesisest otsustamisprotsessi, mis võib teda seada põhjendamatu välise surve alla.
- 20 Lõpuks osutas komisjon, et teatavate avalikustatud vastavusanalüüside ja teatavate vaidlusaluste vastavusanalüüside koostajate nimed kuuluvad määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktiga b eraelu puutumatuse ja isikupuutumatuse kaitseks ette nähtud erandi alla õigusest tutvuda dokumentidega.
- 21 Viiendaks märkis komisjon, et määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande ja lõike 3 esimese lõiguga ette nähtud erandid õigusest tutvuda dokumentidega ei kuulu kohaldamisele, kui viidatud dokumentide avalikustamine teenib ülekaalukaid üldisi huve. Ta leidis siiski, et antud juhul on üldine huvi paremini tagatud, kui kaitsta vastastikuse usalduse õhkkonda liikmesriikide ja komisjoni vahel ning komisjoni kaalutusõigust võimalike rikkumiste kohta haldusotsuste vastuvõtmisel. Lisaks sedastas komisjon, et kordustaotlus ei sisaldanud argumente, millest oleks piisanud tõendamaks, et esineb ülekaalukas üldine huvi, mida avalikustamine teenib.

Menetlus ja poolte nõuded

- 22 Nagu on märgitud eespool punktis 8, esitas hageja käesolevas asjas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 21. veebruaril 2011 ning milles ta taotles vaikimisi tehtud otsuse tühistamist.
- 23 Komisjon esitas 30. mail 2011 kostja vastuse. Ta väitis, et pärast sõnaselge otsuse vastuvõtmist on hagi ese ära langenud, kuna hagejal ei ole enam huvi saavutada vaikimisi tehtud otsuse tühistamist. Komisjon palus Üldkohtul tuvastada, et kohtulahendi tegemise vajadus on ära langenud.
- 24 Taani Kuningriik esitas 31. mail 2011 Üldkohtu kantseleisse saabunud avalduse menetlusse astumiseks hageja nõuete toetuseks. Kaheksanda koja esimehe 14. juuli 2011. aasta määrusega lubati tal menetlusse astuda.
- 25 Hageja esitas 29. juulil 2011 repliigi. Ta märkis, et kuna komisjon on tal võimaldanud tutvuda avalikustatud vastavusanalüüside ja tegevuskavadega (vt eespool punkt 13), ei ole need dokumendid enam hagi esemeks. Ühtlasi esitas ta taotluse, et kohandada oma väiteid ja nõudeid tulenevalt sõnaselge otsuse vastuvõtmisest, paludes pidada hagiavaldust nüüd esitatuks viimati nimetatud otsuse peale, kuna komisjon on tal võimaldanud vaidlusaluste vastavusanalüüsidega ainult osaliselt tutvuda.
- 26 Komisjon esitas vasturepliigi 7. novembril 2011. Ta palus Üldkohtul lubada hageja nõuete ja väidete muutmist hea õigusemõistmise ja menetlusökoonoomia huvides.
- 27 Kuna Esimese Astme Kohtu kodade koosseis muutus, kuulub ettekandja-kohtunik nüüd kuuenda koja koosseisu, mistõttu käesolev kohtuasi määrati sellele kojale.
- 28 Üldkohtu kantseleisse 12. märtsil 2013 saabunud kirjaga teatas Taani Kuningriik Üldkohtule, et ta loobub käesolevas asjas hageja nõuete toetuseks menetlusse astumisest. Kuuenda koja esimehe 9. aprilli 2013. aasta määrusega kustutati ta registrist kui menetlusse astuja.
- 29 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus (kuues koda) avada suulise menetluse. Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 10. aprilli 2013. aasta kohtuistungil.

- 30 Hagiavaldukes palub hageja Üldkohtul:
- tühistada vaikimisi tehtud otsus;
 - mõista kohtukulud, kaasa arvatud võimalike menetlusse astujate kohtukulud välja komisjonilt.
- 31 Repliigis palub hageja võimaldada tal kohandada oma nõudeid ja väiteid tulenevalt sõnaselge otsuse vastuvõtmisest ning palub Üldkohtul:
- tühistada sõnaselge otsus;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 32 Kostja vastuses palub komisjon Üldkohtul tuvastada, et vaikimisi tehtud otsuse kohta kohtulahendi tegemise vajadus on ära langenud, kuna on tehtud sõnaselge otsus.
- 33 Vasturepliigis palub komisjon Üldkohtul:
- lubada hageja nõuete ja väidete muutmist;
 - jätta hagi rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejalt.
- 34 Kohtuistungil kinnitas hageja, et tema tühistamisnõue puudutab sõnaselget otsust, kuna komisjon ei võimaldanud tal osaliselt tutvuda 41 vaidlusaluse vastavusanalüüsiga, mis on loetletud selle otsuse II lisa tabeli loendis 2.

Õiguslik käsitlus

Hageja nõuete ja väidete kohandamine

- 35 Nagu eespool märgitud, on vaikimisi tehtud otsus, mille peale tühistamisnõue oli hageja hagiavaldukesega esialgu esitatud, pärast hagiavaldukes esitamist asendatud sõnaselge otsusega. See muutus ajendas hagejat kohandama oma esialgseid nõudeid ja neid nõudeid põhjendavaid väiteid. Komisjon ei ole kohandamisele vastu vaielnud.
- 36 Seoses sellega väärub meenutamist, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib nõudeid, mis olid esialgu suunatud aktile, mis on menetluse käigus asendatud, pidada esitatuks seda asendava akti peale, kuna viimane kujutab endast uut asjaolu, mis lubab hagejal kohandada oma nõudeid ja väiteid. Sel juhul oleks hageja kohustamine Üldkohtule uut hagiavaldukes esitama tegelikult hea õigusemõistmise ja menetlusökoonomia nõudega vastuolus (vt Üldkohtu 10. oktoobri 2001. aasta otsus kohtuasjas T-111/00: British American Tobacco International (Investments) vs. komisjon, EKL 2001, lk II-2997, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega tuleb hagiavaldukes nüüd pidada esitatuks sõnaselge otsuse osalise tühistamise nõudes (edaspidi „vaidlustatud otsus”) ning nõustuda nõuete ja väidete kohandamisega.

Sisulised küsimused

- 37 Nõuete ja väidete kohandamise tulemusena esitab hageja vaidlustatud otsuse tühistamise nõude põhjendamiseks seitse väidet. Esiteks osutavad need väited määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõigete 1 ja 2 rikkumisele sellega, et komisjon pikendas õigusvastaselt kordustaotlusele vastamise tähtaega,

teiseks Århusi konventsiooni artikli 4 lõigete 1, 2 ja 4 rikkumisele, kuna see säte ei näe ette ühtki erandit õigusest tutvuda dokumentidega mõne muu uurimise eesmärgi kaitseks peale kriminaal- või distsiplinaaruurimise, kolmandaks Århusi konventsiooni artikli 5 lõigetest 3–7 ja määruse nr 1367/2006 artikli 4 lõike 2 punktist b tuleneva keskkonnateabe aktiivse levitamise kohustuse rikkumisele, neljandaks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande rikkumisele sellega, et komisjon eiras piire, mis kaasnevad nimetatud sättes ette nähtud erandiga õigusest tutvuda dokumentidega, viiendaks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 3 esimese lõigu rikkumisele, kuna oht, et vaidlusaluste vastavusanalüüside täieulatuslik avalikustamine kahjustab komisjoni otsustamisprotsessi, on oletuslik ja seda ei saa mõistlikult ette näha, kuuendaks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 lõpuosa ja lõike 3 lõpuosa rikkumisele, kuna esineb ülekaalukas üldine huvi, mida avalikustamine teenib, ning seitsmendaks määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõigete 1 ja 2 ning Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 1 jämedale ja korduvale rikkumisele komisjoni poolt, mis nõuab Üldkohtult hoiatavate meetmete võtmist.

Sissejuhatavad märkused

- 38 Hageja seitse väidet võib jagada kahte rühma, millest esimesse kuuluvad teine, neljas, viies ja kuues väide ning teise esimene, kolmas ja seitsmes väide.
- 39 Esimese väiterühma raames vaidlustab hageja vaidlustatud otsuse põhjendused. Nii vaidlustab ta teise ja neljanda väitega otsuses tehtud järelduse et teave, mille avalikustamisest keelduti, kuulub uurimise eesmärki kaitsva erandi alla õigusest tutvuda dokumentidega. Viienda väitega vaidlustab hageja järelduse, et see teave kuulub otsustamisprotsessi kaitsva erandi alla. Lõpuks leiab ta kuuenda väite raames, et juhul kui need erandid oleksid kohaldatavad, on komisjon teinud vea sellega, et ta ei arvestanud ülekaalukat üldist huvi, mis nõuab taotletud teabe avalikustamist.
- 40 Teise väiterühma raames esitab hageja seevastu argumendid, mille eesmärk on tõendada, et vaidlustatud otsus tuleb tühistada põhjustel, mis ei sõltu küsimusest, kas põhjendustes leidub viga. Nii leiab ta esimeses ja seitsmendas väites sisuliselt, et vaidlustatud otsus võeti vastu liiga hilja, selline on komisjoni väljakujunenud ja taunitav tava. Kolmanda väitega selgitab hageja, et olenemata vastusest, mille ta pidi andma kordustaotlusele, oli komisjon kohustatud levitama taotletud teavet omal algatusel.
- 41 Alustuseks olgu märgitud, et hageja ei ole väitnud, et komisjon eksis järeldades, et teatavate vaidlusaluste vastavusanalüüside ja avalikustatud vastavusanalüüside koostajate nimed kuuluvad määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktiga b isikuandmete kaitseks ette nähtud erandi alla õigusest tutvuda dokumentidega. Seega tuleb järeldada, et kui jätta kõrvale märkused, mis on esitatud teise väiterühma raames, ei vaidlusta hageja komisjoni otsust jätta nimed avalikustamata. Hageja kinnitas seda kohtuistungil.
- 42 Seejärel tuleb toonitada, et liidu institutsioon võib selleks, et hinnata tema valduses olevate dokumentidega tutvumise taotlust, võtta korraka arvesse mitut määruse nr 1049/2001 artiklis 4 sätestatud keeldumise alust (vt selle kohta Euroopa Kohtu 28. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-404/10 P: komisjon vs. Éditions Odile Jacob, punktid 113 ja 114).
- 43 Ent nagu on märgitud eespool punktides 16–19, leiab komisjon, et vaidlusalused vastavusanalüüsid kuuluvad ühtaegu määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taandega uurimise eesmärgi kaitseks ette nähtud erandi ja sama määruse artikli 4 lõike 3 esimese lõiguga institutsiooni otsustamisprotsessi kaitseks ette nähtud erandi alla. Niisiis, kui jätta kõrvale teise väiterühma analüüs, siis selleks, et tõendada, et vaidlustatud otsuses on viga, millega saab põhjendada otsuse tühistamist, peab hageja kas teise, neljanda või viienda väite raames tõendama, et komisjon eksis järeldades, et ta võis osaliselt keelata juurdepääsu vaidlusalustele vastavusanalüüsidele iga nimetatud erandi alusel, või kuuenda väite raames tõendama, et vastavusanalüüside täies ulatuses avalikustamine on ülekaalukates üldistes huvides igal juhul põhjendatud.

44 Kõigepealt tuleb analüüsida esimest väiterühma.

Esimene väiterühm

45 Nagu on eespool mainitud, kuuluvad esimesse väiterühma teine, neljas, viies ja kuues väide. Kõigepealt tuleb analüüsida neljandat väidet ning seejärel teist, viiendat ja kuuendat väidet.

– Neljas väide, et on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandat taanet sellega, et komisjon eiras piire, mis kaasnevad selles sättes ette nähtud erandiga

46 Kooskõlas määruse nr 1049/2001 põhjendusega 1 avaldub selles määruses Amsterdami lepinguga EL lepingusse lisatud artikli 1 teises lõigus talletatud tahe tähistada uut etappi Euroopa rahvaste üha tihedama liidu loomises, kus otsused tehakse nii avalikult kui võimalik ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik. Nagu on meenutatud määruse põhjenduses 2, on avalikkuse õigus tutvuda institutsioonide dokumentidega seotud institutsioonide demokraatliku iseloomuga (vt Euroopa Kohtu 21. juuli 2011. aasta otsus kohtuasjas C-506/08 P, *Rootsi vs. MyTravel* ja komisjon, EKL 2011, lk I-6237, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).

47 Selle tagamiseks on määrusega nr 1049/2001 seatud eesmärk, nagu nähtub määruse põhjendusest 4 ja artiklist 1, anda üldsusele võimalikult laiaulatuslik juurdepääs institutsioonide dokumentidele (vt eespool punktis 46 viidatud kohtuotsus *Rootsi vs. MyTravel* ja komisjon, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika).

48 Kahtlemata võib seda õigust ikkagi teatud avalikest või erahuvidest lähtudes piirata. Täpsemalt on määruse nr 1049/2001 artiklis 4 kooskõlas põhjendusega 11 ette nähtud erandnormid, mis lubavad institutsioonidel keelata juurdepääsu dokumendile, mille avalikustamine kahjustaks mõnd selle artikliga kaitstud huvi. Ent kuna need erandid teevad erandi üldsuse võimalikult laiaulatuslikust juurdepääsust dokumentidele, tuleb neid tõlgendada ja kohaldada täht-tähelt (vt eespool punktis 46 viidatud kohtuotsus *Rootsi vs. MyTravel* ja komisjon, punktid 74 ja 75).

49 Kohtutoimikust, kui seda lugeda poolte seisukohti silmas pidades, nähtub, et vaidlusalused vastavusanalüüsid käsitlevad teatavate keskkonnakaitsealaste liidu direktiivide ülevõtmist 19 liikmesriigi poolt, iga vaidlusalune vastavusanalüüs puudutab vaid ühte liikmesriiki ja ühte direktiivi. Ka ei ole poolte vahel vaidlust selles, et vastavusanalüüsid tellis komisjon talle ELL artikliga 17 pandud kohustuse raames teostada järelevalvet liidu õiguse kohaldamise üle Euroopa Kohtu kontrolli all. Seega tuleb järeldada, et vaidlusaluseid vastavusanalüüse ei ole koostatud teavitamise ega akadeemilise töö tarbeks, vaid tegemist on sihipärase vahenditega liidu õiguse konkreetsete rikkumiste avastamiseks. Nagu komisjon põhjendatult väitis, on vastavusanalüüside eesmärk võimaldada tal hinnata, kas liikmesriigid on vastavad direktiivid nõuetekohaselt üle võtnud, ning teatud juhtudel alustada rikkumismenetlust liikmesriikide suhtes, kes on toime pannud rikkumise.

50 Eeltoodust ilmneb, et vaidlusalused vastavusanalüüsid kuuluvad komisjoni uurimistegevuse raamidesse määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmanda taande tähenduses.

51 Kohtupraktikast nähtub aga, et ainuüksi asjaolu, et dokument puudutab uurimist selle sätte tähenduses, ei ole sättes ette nähtud erandi kohaldamise põhjendamiseks piisav, arvestades vajadust tõlgendada ja kohaldada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 sätestatud erandeid täht-tähelt. Kaitstava huvi kahjustamise ohtu peab nimelt saama mõistlikult ette näha ja see ei tohi olla ainult oletuslik (Euroopa Kohtu 1. juuli 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-39/05 P ja C-52/05 P: *Rootsi ja Turco vs. nõukogu*, EKL 2008, lk I-4723, punktid 43 ja 63).

- 52 Lisaks nähtub erandi sõnastusest, et selle eesmärk ei ole mitte kaitsta uurimist kui sellist, vaid uurimise eesmärki (vt selle kohta Üldkohtu 6. juuli 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-391/03 ja T-70/04: Franchet ja Byk vs. komisjon, EKL 2006, lk II-2023, punktid 105 ja 109, ning 12. septembri 2007. aasta otsus kohtuasjas T-36/04: API vs. komisjon, EKL 2007, lk II-3201, punkt 127). Liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses läbiviidava uurimise eesmärk on saavutada, et liikmesriik täidaks aluslepingu nõuded vabatahtlikult, või vajaduse korral anda talle võimalus oma seisukohta põhjendamiseks (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus API vs. komisjon, punktid 121 ja 133 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Nagu eespool punktist 17 sisuliselt nähtub, märkis komisjon vaidlustatud otsuses, et põhjus miks vaidlusaluste vastavusanalüüsides avalikustamine võib uurimist kahjustada, seisneb selles, et avalikustamine kahjustaks vastastikuse usalduse õhkkonda, mis on vajalik kas liidu õiguse rakendamise hindamiseks – kui tegemist on vastavusanalüüsiga, mida komisjon ei ole veel saanud piisava üksikasjalikkusega läbi vaadata –, või komisjoni ja liikmesriikide vaidluste lahendamiseks nii, et rikkumismenetluse asja ei pea andma kohtusse – kui tegemist on ülejäänud vastavusanalüüsides, mille komisjon on üksikasjalikult läbi vaadanud ja mille alusel ta on teatud juhtudel alustanud rikkumismenetlust ja ülejäänud juhtudel ei ole veel otsustanud, kas menetlust tuleb alustada.
- 54 Hageja väidab, et need põhjendused on üldist laadi ega ole leidnud kinnitust. Seetõttu ei ole need piisavad tõendamaks, et esineb oht, et vaidlusaluste vastavusanalüüsides avalikustamine kahjustab konkreetselt ja tegelikult komisjoni uurimist ja oht ei ole oletuslik. See, et üldsus saab liidu õiguse võimalikult rikkumisest teada, ei takista ju komisjonil uurimist jätkata.
- 55 Hageja lisab, et komisjon ei ole täpsustanud, millist laadi surve võib takistada tema uurimismenetlust ja kas survet avaldatakse tema või liikmesriikide teenistustele. Hageja sõnul võivad liikmesriigid, kui nad satuvad põhjendamatu kriitika või surve alla, igal juhul tõendada, et nad järgivad liidu õigust. Lisaks väidab hageja, et kuna komisjon ei ole selgitanud, kuidas vaidlusaluste vastavusanalüüsides avalikustamine tema uurimist konkreetselt ja tegelikult kahjustaks, siis ei ole ta kohaldatud erandit tõlgendanud täht-tähelt.
- 56 Lõpuks väidab hageja, et läbipaistvus muudab rikkumismenetluse tõhusamaks, kuna üldsus avaldab asjaomasele liikmesriigile survet, ning et läbipaistvus peab olema tagatud, et kodanikud saaksid osaleda otsustamisprotsessis ja anda komisjonile teavet.
- 57 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.
- 58 Kõigepealt tuleb toonitada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib komisjon õiguspäraselt kohaldada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes sätestatud erandit, et keelduda võimaldamast tutvuda dokumentidega, mis puudutavad liidu õiguse võimaliku rikkumise uurimist, mis võib viia rikkumismenetluse alustamiseni või mille põhjal seda menetlust on tegelikult juba alustatud. Selliste juhtumite puhul leiti keeldumine olevat põhjendatud, tulenevalt asjaolust, et liikmesriikidel on õigus eeldada, et komisjon hoiab nende uurimiste puhul konfidentsiaalsust ka teatud aja möödumisel pärast nende lõpetamist (vt eespool punktis 52 viidatud kohtuotsus API vs. komisjon, punkt 120 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 59 Kohtupraktikast nähtub täpsemalt, et uurimise staadiume käsitlevate dokumentide avaldamine komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vaheliste läbirääkimiste ajal võiks kahjustada liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse nõuetekohast kulgemist, kuna nende läbirääkimiste eesmärk, mis – nagu on märgitud eespool punktis 51 – on saavutada, et liikmesriik täidaks aluslepingu nõuded vabatahtlikult, või vajaduse korral anda talle võimalus oma seisukohta põhjendamiseks, võib sattuda ohtu. Konfidentsiaalsuse nõue jääb kehtima isegi pärast Euroopa Kohtu poole pöördumist, kuna ei ole võimalik välistada, et komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahelised läbirääkimised selle üle, et liikmesriik täidaks aluslepingu nõuded vabatahtlikult, võiksid jätkuda ka kohtumenetluse ajal kuni kohtuotsuse kuulutamiseni. Tulenevalt vajadusest kaitsta seda eesmärki ehk võimalust lahendada

komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vaheline vaidlus kokkuleppel enne Euroopa Kohtu otsuse langetamist, on nende dokumentidega tutvumise võimaldamisest keeldumine seega põhjendatud (vt eespool punktis 52 viidatud kohtuotsus *API vs. komisjon*, punkt 121 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 60 Eeltoodust selgub, et nagu komisjon õigesti väitis, on tal õigus pidada rikkumismenetlusega seotud uurimise käigus kogutud dokumente konfidentsiaalseks, kui nende avalikustamine võib kahjustada usaldusõhkkonda, mis peab valitsema komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahel, et lahendada kokkuleppel liidu õiguse rikkumised, mida võib tuvastada.
- 61 Seega tuleb järeldada, et komisjonil oli põhimõtteliselt õigus tugineda määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes sätestatud erandile, et keelduda vaidlusaluste vastavusanalüüside avalikustamisest.
- 62 Seda järeldust ei saa kummutada hageja argumendid, et esiteks on kodanikel ELL artiklis 1 ja ELTL artiklis 15 sätestatud avalikkuse ja läbipaistvuse põhimõtete alusel õigus teada, kas nende valitsused järgivad liidu keskkonnanormistikku, ja teiseks, et komisjon on kohustatud teostama järelevalvet selle normistiku kohaldamise üle, andma kodanikele aru, kuidas ta seda ülesannet täidab, ja kaasama kodanikud otsuste vastuvõtmise protsessi.
- 63 ELTL artikli 15 lõike 3 teine lõik näeb nimelt ette, et Euroopa Parlament ja nõukogu määravad määruste abil seadusandliku tavamenetluse kohaselt kindlaks dokumentidele ligipääsu reguleerivad üldpõhimõtted ja piirangud, lähtudes avalikest ja erahuvidest. Nii kehtestab määrus nr 1049/2001, mis on vastu võetud ELTL artikli 15 lõike 3 alusel, komisjoni valduses olevate dokumentidega tutvumise õiguse üldpõhimõtted ja piirangud. Piirangute hulka kuulub määruse artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes sätestatud erand, mis kaitseb institutsiooni uurimistegevuse eesmärke. Hageja ei saa seega erandi kohaldamist aluslepingu üldsätetele tuginedes vältida.
- 64 Seejärel tuleb meenutada, et nagu on tunnustatud kohtupraktikas, on institutsioon, kui temalt taotletakse dokumendi avalikustamist, kohustatud igal üksikjuhul hindama, kas dokument kuulub erandite alla, mis määruse nr 1049/2001 artiklis 4 on dokumentidega tutvumise õiguse suhtes kehtestatud (eespool punktis 51 viidatud kohtuotsus *Rootsi ja Turco vs. nõukogu*, punkt 35).
- 65 Selles osas on täpsustatud, et esiteks peab dokumentidega tutvumise taotlusele andma konkreetse ja individuaalse hinnangu ning see hinnang peab puudutama kõikide taotluse esemeks olevate dokumentide sisu, ning teiseks peab see hinnang kajastuma institutsiooni otsuse põhjendustes ning käsitlema kõiki nimetatud määruse artikli 4 lõigetes 1–3 mainitud erandeid, millel see otsus rajaneb (vt selle kohta Üldkohtu 13. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas T-2/03: *Verein für Konsumenteninformation vs. komisjon*, EKL 2005, lk II-1121, punktid 69–74).
- 66 Nagu hageja sisuliselt väidab, on komisjon vaidlusaluseid vastavusanalüüsi hinnanud üldiselt ja abstraktselt. Vaidlustatud otsusest ei nähtu tegelikult, et komisjon oleks iga vaidlusaluse vastavusanalüüsi konkreetset sisu eraldi analüüsinud, et otsustada, kas selle avalikustamine võib kahjustada usaldusõhkkonda, mis peab komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahel valitsema. Erinevalt sellest, mida väidab komisjon, ei tõenda asjaolu, et vastavusanalüüsid on avalikustatud osaliselt, seda, et neid on hinnatud individuaalselt, kuna kõigi vastavusanalüüside avalikustatud osad on samad.
- 67 Sellegipoolest kehtib komisjoni kohustuse suhtes anda dokumentidega tutvumise taotluses viidatud dokumentidele konkreetne ja individuaalne hinnang mitmeid erandeid.
- 68 Siiski ei pruugi niisugune hindamine olla vajalik, kui üksikjuhtumi eriliste asjaolude tõttu on ilmselge, et juurdepääs tuleb keelata või vastupidi, tuleb anda. Sellise juhtumiga võib olla tegu siis, kui teatud dokumendid on kas tervikuna ilmselgelt hõlmatud erandiga dokumentidega tutvumise õigusest või siis tervikuna ilmselgelt kättesaadavad või siis on komisjon nende suhtes varem läbi viinud konkreetse ja

individuaalse hindamise sarnastel asjaoludel (eespool punktis 65 viidatud kohtuotsus Verein für Konsumenteninformation vs. komisjon, punkt 75, ja eespool punktis 52 viidatud kohtuotsus API vs. komisjon, punkt 58).

- 69 Lisaks võib institutsioon muu hulgas juhul, kui tegemist on keeldumisotsuse põhjendamisega, võtta reeglina aluseks teatud liiki dokumentidele kohaldatavad üldised eeldused, kuna ühesuguste dokumentide avalikustamise taotluste suhtes saab kohaldada sarnaseid üldist laadi kaalutlusi, kuid igal üksikjuhul tuleb tingimata kontrollida, kas antud liiki dokumentide suhtes üldjuhul kohaldatavad üldist laadi kaalutlused on tõepoolest kohaldatavad ka konkreetse dokumendi suhtes, mille avaldamist taotletakse (vt selle kohta eespool punktis 51 viidatud kohtuotsus Rootsi ja Turco vs. nõukogu, punkt 50).
- 70 Tulenevalt käesoleva juhtumi konkreetsetest asjaoludest võis komisjon esiteks leida, et kõik vaidlusalused vastavusanalüüsid kuuluvad samasse dokumentide liiki ja teiseks, et juurdepääs seda liiki dokumentidele tuleb viidatud erandi alusel keelata (vt selle kohta Üldkohtu 9. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-29/08: LPN vs. komisjon, EKL 2011, lk II-6021, punkt 121). Nagu väidab hageja, ei olnud vaidlusaluste vastavusanalüüside koostajaks kindlasti mitte komisjon, need ei kajasta tema seisukohta ega too kaasa tema vastutust. Sellegipoolest on komisjon need tellinud rikkumismenetluse algstaadiumis ja neis kontrollitakse põhjalikult, kas asjaomaste liikmesriikide õigusaktid on liidu õigusega kooskõlas. Seega on vastavusanalüüsid vahendiks, mis võib mõjutada komisjoni võimalusi alustada liikmesriikidega välisest survest eemal läbirääkimisi, et nad täidaksid liidu õigust vabatahtlikult.
- 71 Seda hinnangut kinnitavad põhimõtted, mida on tunnustatud Euroopa Kohtu 29. juuni 2010. aasta otsuses kohtuasjas C-139/07 P: komisjon vs. Technische Glaswerke Ilmenau (EKL 2010, lk I-5885, punktid 54–62), nagu Üldkohus on neid tõlgendanud eespool punktis 70 viidatud kohtuotsuses LPN vs. komisjon.
- 72 Nimelt leidis Euroopa Kohus eespool punktis 71 viidatud kohtuotsuses komisjon vs. Technische Glaswerke Ilmenau riigiabi üle järelevalve teostamise haldusmenetlust käsitledes, et selline üldine konfidentsiaalsuse eeldus, mida on mainitud eespool punktis 69, võib tuleneda nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrusest (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [EÜ] artikli 93 kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), samuti kohtupraktikast, mis käsitleb õigust tutvuda komisjoni haldustoimiku dokumentidega. Euroopa Kohus meenutas sellega seoses, et riigiabi üle järelevalve teostamise menetlus on selle üldist ülesehitust arvestades liikmesriigi vastu algatav menetlus, milles üksnes asjaomasel liikmesriigil on kaitseõigused, sealhulgas õigus nõuda endale teatavate dokumentide edastamist, erinevalt huvitatud isikutest, kellel ei ole selles menetluses õigust tutvuda komisjoni haldustoimiku dokumentidega. Euroopa Kohus leidis ka, et seda asjaolu tuleb silmas pidada määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandas taandes ette nähtud erandi tõlgendamisel. Kui nendel huvitatud isikutel oleks nimelt võimalik tutvuda komisjoni haldustoimiku dokumentidega määruse nr 1049/2001 alusel, muudaks see küsitavaks riigiabi üle järelevalve teostamise korra.
- 73 Euroopa Kohus järeldas sellest, et juhul, kui institutsioonid tegutsevad neile EÜ artikliga 88 spetsiaalselt antud haldusülesannete raames, tuleb arvesse võtta asjaolu, et teistel huvitatud isikutel peale asjaomase liikmesriigi ei ole riigiabi üle järelevalve teostamise menetluse raames õigust tutvuda komisjoni haldustoimiku dokumentidega ja seetõttu tuleb tunnustada niisuguse üldise eelduse olemasolu, mille kohaselt haldustoimiku dokumentide avalikustamine kahjustaks põhimõtteliselt uurimise eesmärke, mille tagajärjeks on, et asjaomane institutsioon võib sootuks loobuda vastavatele dokumentidele konkreetse ja individuaalse hinnangu andmisest. Euroopa Kohus leidis siiski, et see ei välista huvitatud isikute õigust tõendada, et vaidlusalune dokument ei ole hõlmatud niisuguse üldise eeldusega või et esineb ülekaalukas üldine huvi, mille tõttu selle avalikustamine on põhjendatud.

- 74 Seoses kontrolliga, mida komisjon peab teostama rikkumismenetluses, on Üldkohus eespool punktis 70 viidatud kohtuotsuses LPN *vs.* komisjon (punkt 126) leidnud, et see kontroll on osa haldusülesannetest, mille raames komisjonil on ulatuslik kaalutusõigus ning toimub kahepoolne dialoog komisjoni ja asjaomase liikmesriigi vahel. Samas tõdes Üldkohus, et teistel menetlusosalistel peale nende liikmesriikide ei ole spetsiaalseid menetluslikke tagatisi, millest kinnipidamine allub tõhusale kohtulikule kontrollile.
- 75 Nii järeldas Üldkohus analoogia alusel huvitatud isikute seisundiga riigiabi üle järelevalve teostamise menetluses, et on olemas niisugune üldine eeldus, mille kohaselt rikkumismenetluses läbiviidava uurimise haldustoimikus sisalduvate dokumentide avaldamine ohustaks põhimõtteliselt uurimise eesmärkide kaitset, mistõttu piisab sellest, et komisjon kontrollib, kas seda üldist eeldust tuleb kohaldada kõikidele asjaomastele dokumentidele, ilma et ta peaks tingimata iga üksiku dokumendi sisu eelnevalt konkreetselt ja individuaalselt hindama. Lõpuks leidis Üldkohus, et olukorras, kus keeldumisotsuse vastuvõtmise ajal on liikmesriigi kohustuste rikkumise menetlus alles pooleli, peab komisjon tingimata lähtuma põhimõttest, et see üldine eeldus kehtib asjaomaste dokumentide suhtes tervikuna (eespool punktis 70 viidatud kohtuotsus LPN *vs.* komisjon, punkt 127).
- 76 Selles osas esitab hageja mitu argumenti tõendamaks, et üldine eeldus, mille kohaselt riigiabi üle järelevalve teostamise menetluse „haldustoimiku” avalikustamine kahjustab uurimise eesmärkide kaitset, mida Euroopa Kohus on selgitanud eespool punktis 71 viidatud kohtuotsuses komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau, tuleneb erinormidest, mis käsitlevad „toimikuga tutvumist” riigiabi valdkonna haldusmenetluse ajal ja kuulub kohaldamisele ainult seda abi puudutavate dokumentide suhtes.
- 77 Nagu komisjon õigesti märgib, on need argumendid vastuolus Üldkohtu seisukohtadega, mis on esitatud eespool punktis 70 viidatud kohtuotsuses LPN *vs.* komisjon. Seega tuleb need tagasi lükata.
- 78 Teisalt väidab hageja, et vaidlusalused vastavusanalüüsid ei ole osa „toimikust”, kuna need on koostatud rikkumismenetluse eelstaadiumis.
- 79 Selles osas tuleb toonitada, et vaidlusalused vastavusanalüüsid on sihipärased dokumendid, mis sisaldavad konkreetse liikmesriigi poolt konkreetse direktiivi ülevõtmise analüüsi, mis on mõeldud osana komisjoni toimikust selle ülevõtmise asjas. Kui rikkumismenetlust on juba alustatud, ei saa vastavusanalüüsi pidada kõnealuse menetluse toimikusse mittekuuluvaks, kuna just nende vastavusanalüüside alusel otsustas komisjon seda menetlust alustada. Ka nende vastavusanalüüside puhul, mille alusel komisjon ei ole veel rikkumismenetlust avanud, tuleb säilitada konfidentsiaalsus, kuna üldkasutatavaks muutunud teavet ei saa menetluse avamise ajal tagasi võtta, nagu komisjon õigesti märkis.
- 80 Lisaks olgu meenutatud, et uurimise eesmärgi kaitseks kehtestatud erand on kohaldatav mitte ainult alustatud rikkumismenetlust käsitlevatele dokumentidele, vaid ka sellist uurimist puudutavatele dokumentidele, mis võib viia nimetatud menetluseni (vt eespool punkt 58).
- 81 Lõpuks väidab hageja, et isegi kui riigiabi käsitlev Euroopa Kohtu praktika oleks otseselt ülekantav rikkumismenetlusele, tuleb vaidlustatud otsus tühistada. Erinevalt ettevõtjast, kes taotles dokumentidega tutvumist kohtuasjas, milles on tehtud eespool punktis 71 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Technische Glaswerke Ilmenau, ja kes ei suutnud tõendada ülekaaluka üldise huvi esinemist, vaid tõendas üksnes riigiabi saaja erahuvi, esindab hageja ülekaalukat üldist huvi, mis puudutab kõiki Euroopa kodanikke, nimelt keskkonnakaitset.
- 82 Selle argumendiga väidab hageja tegelikult, et vaidlusaluste vastavusanalüüside avalikustamine on ülekaalukates üldistes huvides põhjendatud. Seda tuleb seega vastaval juhul kontrollida kuuenda väite raames, mis käsitleb selle huvi olemasolu.

- 83 Kõigest eeltoodud kaalutlustest tulenevalt tuleb käsitletav väide tagasi lükata, välja arvatud eespool punktis 82 mainitud küsimuse läbivaatamise osas.
- Teine väide, et on rikutud Århusi konventsiooni artikli 4 lõikeid 1, 2 ja 4, kuna see säte ei näe ette ühtki erandit õigusest tutvuda dokumentidega mõne muu uurimise eesmärgi kaitseks peale kriminaal- või distsiplinaaruurimise
- 84 Sissejuhatuseks tuleb meenutada, et ETLT artikli 216 lõike 2 kohaselt seovad Euroopa Liidu sõlmitud rahvusvahelised lepingud liidu institutsioone ning seega on need liidu õigusaktide suhtes ülimuslikud (21. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-366/10: Air Transport Association of America jt, EKL 2011, lk I-13755, punkt 50).
- 85 Ühendus kirjutas Århusi konventsioonile alla ja kiitis selle seejärel heaks otsusega 2005/370. Konventsiooni sätted on alates sellest hetkest järelikult liidu õiguskorra lahutamatu osa (Euroopa Kohtu 8. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas C-240/09: Lesoochranárske zoskupenie, EKL 2011, lk I-1255, punkt 30).
- 86 Århusi konventsiooni artikli 3 lõige 1 näeb ette, et iga konventsiooniosaline rakendab seadusandlikke ja muid abinõusid, et konventsiooni nõuetega kohandada muu hulgas info üldkättesaadavust reguleerivad siseriiklikud õigusaktid, eesmärgiga tagada nende nõuete järgimine, mis võimaldavad luua konventsiooni järjepidevaks ellurakendamiseks kindla õigusliku aluse. Århusi konventsiooni artikli 4 lõige 1 sätestab, et iga konventsiooniosaline tagab, et tema avaliku võimu asutused annavad üldsusele keskkonnainfot, vastates keskkonnainfo taotlusele selle artikli kohaselt siseriiklikke õigusakte järgides. Lõpuks näevad Århusi konventsiooni artikli 4 lõiked 3 ja 4 ette teatavad põhjendused, mille alusel võib keskkonnainfo taotluse jätta rahuldamata. Konventsiooni artikli 4 lõikes 4 ette nähtud info avalikustamisest keeldumise põhjendusi tuleb selle sätte teise lõigu kohaselt tõlgendada kitsendavalt, arvestades vajadust info avalikustamisega rahuldada üldsuse huvi ja seda, kas taotletud info käsitleb heidete keskkonda viimist.
- 87 Århusi konventsiooni nõuete kohaldamise tagamiseks liidu institutsioonide ja organite suhtes võeti vastu määrus nr 1367/2006. Artikli 1 lõike 1 kohaselt on määruse eesmärk aidata kaasa konventsioonist tulenevate kohustuste rakendamisele. Vastavalt määruse põhjendusele 3 peaksid „[liidu] õigusaktide sätted [...] olema [Århusi] konventsiooniga kooskõlas”.
- 88 Määruse nr 1367/2006 artikkel 3 sätestab, et „[m]äärust (EÜ) nr 1049/2001 kohaldatakse kõikide taotluste suhtes, mille taotleja on esitanud [liidu] institutsioonide ja organite valduses oleva keskkonnainfo kättesaamiseks”. Lõpuks sisalduvad määruse nr 1367/2006 artiklis 6 erisätted, mis puudutavad määruse nr 1049/2001 artikliga 4 dokumentidega tutvumise õigusest ette nähtud erandite kohaldamist. Vastavalt määruse nr 1367/2006 põhjendusele 15, „[k]ui määruses (EÜ) nr 1049/2001 on ette nähtud erandid, tuleks neid kohaldada vastavalt käesoleva määruse mis tahes erisätetele, mis käsitlevad keskkonnainfo saamise taotlusi”.
- 89 Käesolevas asjas hindas komisjon hageja teabetaotlust vaidlustatud otsuses määrustest nr 1367/2006 ja nr 1049/2001 lähtuvalt ning nagu on märgitud eespool punktis 16, tugines viimati nimetatud määruse artikli 4 lõike 2 kolmandale taandele, et põhjendada oma keeldumist vaidlusaluste vastavusanalüüside teatud osade avalikustamisest. Lisaks märkis ta, et määruse nr 1367/2006 artikli 6 lõige 1 seda järeldust ei mõjuta, ning rõhutas, et määrus nr 1367/2006 näeb ette, et uurimise eesmärki kaitsvat erandit, eriti mis puudutab liidu õiguse võimalikke rikkumisi, võib kohaldada keskkonnateavet sisaldavate dokumentide suhtes, kui avalikustamine ei ole ülekaalukates üldistes huvides põhjendatud.

- 90 Seega vaatas komisjon kordustaotluse uurimise eesmärki kaitsva erandi osas läbi mitte otse Århusi konventsioonile tuginedes, vaid määruste nr 1049/2001 ja nr 1367/2006 sätetele tuginedes. Ometi leiab hageja käesoleva väitega, et järeldus, millele komisjon läbivaatamise tulemusena jõudis, on vastuolus Århusi konventsiooni artikli 4 lõigetega 1, 2 ja 4, millest tema sõnul piisab asumaks seisukohale, et vaidlustatud otsus tuleb selles punktis tühistada.
- 91 Olgu meenutatud, et liidu õigusakti vastuolu rahvusvahelise kokkuleppega võib mõjutada selle akti kehtivust. Kui liidu õigusakti vastuolule rahvusvahelise õiguse normidega osutatakse liidu kohtus, võib viimane seda kontrollida kahte tingimust arvestades. Esiteks peavad need normid olema liidule siduvad. Teiseks saab liidu kohus kontrollida liidu õigusakti kehtivust rahvusvahelise lepingu sätte alusel vaid juhul, kui lepingu laad ja ülesehitus seda ei välista ja kui see säte on oma sisu poolest tingimusteta ja piisavalt täpne (eespool punktis 84 viidatud kohtuotsus *Air Transport Association of America* jt, punktid 51–54).
- 92 Tuleb esile tuua, et Århusi konventsioon on liidule siduv. Mis aga puudutab keskkonnateabe taotluse rahuldamata jätmise põhjendusi, siis ei ole konventsioon oma sisu poolest eespool punktis 91 viidatud kohtupraktika tähenduses tingimusteta ja piisavalt täpne.
- 93 Nagu on osundatud eespool, näeb Århusi konventsiooni artikkel 3 ette, et iga konventsiooniosaline rakendab seadusandlikke ja muid abinõusid, võtab muu hulgas meetmeid konventsiooni nõuete rakendamiseks võetud õigusaktide kohandamise tagamiseks, et luua kindel õiguslik alus konventsiooni nõuete järjepidevaks ellurakendamiseks.
- 94 Veel nähtub Århusi konventsiooni artikli 4 lõigete 1 ja 4 koostoimes, et igal konventsiooniosalisel on ulatuslik kaalutusruum, kuidas avaliku võimu asutustelt taotletava keskkonnateabe üldsusele kättesaadavaks tegemist täpsemalt korraldada.
- 95 Hageja väidab, et see, kuidas komisjon antud juhul kohaldas määruste nr 1367/2006 ja nr 1049/2001 asjassepuutuvaid sätteid, eriti viimasena nimetatud määruse artikli 4 lõike 2 kolmandat taanet, on vastuolus Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 4 punktiga c. Ent see viimane säte ei ole piisavalt täpne, et olla vahetult kohaldatav vähemalt selles osas, mis puudutab konventsiooni artikli 2 punktis d nimetatud piirkondliku majanduskoostöö organisatsiooni institutsioone.
- 96 Konventsioon, eriti selle artikli 4 lõike 4 punkt c, on tõepoolest ilmselgelt mõeldud kohaldamiseks peamiselt konventsiooniosaliste riikide ametiasutustele ja seal kasutatakse neile omaseid mõisteid, nagu tuleneb artikli 4 lõikes 1 tehtud viitest siseriiklikele õigusaktidele. Seevastu ei ole arvestatud piirkondliku majanduskoostöö organisatsiooni institutsioonide eripära, kes samas võivad konventsiooniga ühineda. Århusi konventsiooni artikli 4 lõike 4 punktis c ega muudes sätetes ei ole ühtki täpsemat viidet, mis võimaldaks tõlgendada selles sättes kasutatud mõisteid ja kindlaks teha, kas rikkumismenetlust puudutav uurimine võib olla sellega hõlmatud.
- 97 Kuna selle kohta ei ole tehtud ühtki täpsustust, siis ei saa järeldada, et Århusi konventsioon takistab liidu seadusandjal näha ette erandit institutsioonide keskkonnaalaste dokumentide kättesaadavuse põhimõttest, kui need on seotud rikkumismenetlusega, mis on osa aluslepingutega ette nähtud liidu õiguse põhiseaduslikust mehhanismist (Üldkohtu 14. veebruari 2012. aasta otsus kohtuasjas T-59/09: *Saksamaa vs. komisjon*, punktid 63 ja 64).
- 98 Lisaks oleks ebaloogiline, et Århusi konventsioon näeb ette erandid teatavate konventsiooniosaliste – st riikide – kasuks, takistades sarnaste erandite kohaldamist ülejäänud konventsiooniosaliste, st piirkondliku majanduskoostöö organisatsiooni institutsioonide poolt, mille hulka liit nimetatud konventsiooni tähenduses kuulub.

- 99 Kõigest eeltoodust nähtub, et hageja argumendiga, mille kohaselt see, kuidas komisjon vaidlustatud otsusega rakendas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 kolmandat taanet, on vastuolus Århusi konventsiooni artikli 4 lõikega 4, kuna see säte ei näe ette ühtki erandit õigusest tutvuda dokumentidega mõne muu uurimise eesmärgi kaitseks peale kriminaal- või distsiplinaaruurimise, ei saa nõustuda.
- 100 Seetõttu tuleb teine väide tagasi lükata.
- 101 Kuna neljas ja teine väide on tagasi lükatud, siis tuleb järeldada, et hageja ei ole suutnud tõendada, et komisjon rikkus käesolevas asjas õigusnorme, kui ta keeldus vaidlusaluseid vastavusanalüüse avalikustamast, et kaitsta oma uurimise eesmärki. Kuna ainuüksi sel põhjendusel võis komisjon keelduda hagejale vaidlusaluste vastavusanalüüsede edastamata jäetud osa väljastamast, siis ei ole vaja analüüsida, kas komisjon eksis järeldades, et ta võis avalikustamisest keelduda ka selleks, et kaitsta oma otsustamisprotsessi, nagu väidab hageja viienda väite raames. Sellegipoolest tuleb analüüsida argumente, mille hageja on esitanud kuuenda väite raames, mille kohaselt vaidlusaluste vastavusanalüüsede avalikustamine on ülekaalukates üldistes huvides igal juhul põhjendatud.
- Kuues väide, et on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 lõpuosa ja lõiget 3, kuna esineb ülekaalukas üldine huvi, mida taotletud dokumentide avalikustamine teenib
- 102 Hageja tuletab meelde, et erandeid dokumentidega tutvumise õigusest tuleb tõlgendada kooskõlas ELL artiklis 1 sätestatud põhimõtetega, mille alusel kodanikud peavad saama võimalikult laiaulatusliku juurdepääsu institutsioonide dokumentidele. Veel väidab hageja, et komisjon ei tohi järelikult dokumendiga tutvumise võimaldamisest keelduda, et kaitsta mõnda määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 sätestatud erandiga hõlmatud huvi, ilma et ta oleks esiteks kontrollinud, ega ei esine ülekaalukat üldist huvi, mille tõttu dokumendi avalikustamine on põhjendatud, teiseks kaalunud erinevaid asjaga seotud huve ja kolmandaks oma keeldumist üksikasjalikult põhistanud, mida komisjon vaidlustatud otsuses ei ole teinud.
- 103 Hageja lisab, et Euroopa kodanikel on huvi teada saada, kas ja millisel määral liidu keskkonnaõigusnorme riigi tasandil järgitakse, et olenevalt olukorrast esiteks nõuda nende tõhusat rakendamist liikmesriigi kohtu poolt tulenevalt liidu õiguse ülimuslikkusest ja vahetust õigustmõjust ning teiseks nõuda liikmesriigi õigusaktide liidu õigusega vastavusse viimist. Peale selle suurendab läbipaistvus kodanike huvi institutsioonide poliitika vastu ja nende osavõtu ulatust, mis omakorda tugevdab liidu demokraatlikku olemust ning aitab kaitsta avalikkuse ja läbipaistvuse põhimõtteid, mis on sätestatud ELL artiklites 1 ja 11 ning ELTL artiklis 15.
- 104 Komisjon vaidleb hageja argumentidele vastu.
- 105 Olgu märgitud, et kodanike võimalusel saada õiget keskkonnateavet ja tegelikult osaleda keskkonnaasjade otsustamises on demokraatlikus ühiskonnas väga suur tähtsus. Nagu on selgitatud Århusi konventsiooni preambulis, parandab üldsuse osalemine keskkonnaasjade otsustamises ning teabe saamise tõhustamine otsuste kvaliteeti ja kiirendab nende täitmist, suurendab üldsuse keskkonnateadlikkust ning annab talle võimaluse väljendada muret keskkonna pärast ja võimaldab avaliku võimu organitel seda asjakohaselt arvestada.
- 106 Üldsuse õigus seda teavet saada kujutab endast läbipaistvuse põhimõtte väljendust, mis on leidnud rakenduse määruse nr 1049/2001 kõigi sätete näol, nagu nähtub määruse põhjendusest 2, mille kohaselt võimaldab läbipaistvus kodanikel rohkem osaleda otsustamisprotsessis ja tagab juhtorganitele suurema legitiimsuse ning tulemuslikkuse ja suurema vastutuse kodanike ees, samuti aitab tugevdada demokraatia põhimõtet.

- 107 Kohtupraktikast nähtub siiski, et ülekaalukas üldine huvi, mida on nimetatud määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 lõpuosas ja artikli 4 lõike 3 esimese lõigu lõpuosas ning mille tõttu võib olla põhjendatud sellise dokumendi avalikustamine, mis riivab või kahjustab oluliselt neis sätetes leiduvate eranditega kaitstud õiguslikke huve, peab olema põhimõtteliselt erinev selle määruse aluseks olevatest eespool mainitud põhimõtetest (eespool punktis 52 viidatud kohtuotsus API vs. komisjon, punkt 97).
- 108 Asjaolu, et dokumendi taotleja ei tugine ühelegi eespool mainitud põhimõtetest erinevale üldisele huvile, nagu käesoleva juhtumi puhul, ei tähenda kindlasti automaatselt seda, et asjas esinevaid huvisid ei olegi vaja kaaluda. Nendele samadele põhimõtetele tuginemine võib juhtumi eriomaseid asjaolusid arvestades osutada kaugelt kaalukamaks, kui seda on vajadus kaitsta vaidlusaluseid dokumente (eespool punktis 52 viidatud kohtuotsus API vs. komisjon, punkt 97).
- 109 Sellist olukorda käesolevas asjas siiski ei esine. Hageja ei ole tegelikult esitanud ühtki argumenti, mis võiks tõendada, et vaidlusaluste vastavusanalüüside puhul on neile põhimõtetele tuginemine juhtumi eriomaseid asjaolusid arvestades eriti kaalukas. Ta piirdub üldistele kaalutlustele tuginemisega, millel ei ole mingit seost juhtumi eriomaste asjaoludega, nimelt et kodanikel on õigus saada teavet, mil määral liikmesriigid liidu keskkonnaõigust järgivad, ja osaleda otsustamisprotsessis. Niivõrd üldist laadi kaalutlustest lähtudes ei saa siiski kindlaks teha, kas läbipaistvuse põhimõttel oli antud juhul mingis suhtes eriline tähtsus, mis oleks võinud kaaluda üles kõnealuste dokumentide avalikustamisest keeldumist õigustavad põhjused (vt selle kohta Euroopa Kohtu 21. septembri 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P: Rootsi jt vs. API ja komisjon, EKL 2010, lk I-8533, punkt 158).
- 110 Seega tuleb käesolev väide tagasi lükata.

Teine väiterühm

- 111 Kõigepealt tuleb analüüsida koos esimest ja seitsmendat väidet, et sisuliselt on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikeid 1 ja 2 ning Århusi konventsiooni artikli 4 lõiget 1 sellega, et komisjon pikendas õigusvastaselt kordustaotlusele vastamise tähtaega, ning seejärel kolmandat väidet, et on rikutud Århusi konventsiooni artikli 5 lõigetest 3–7 ja määruse nr 1367/2006 artikli 4 lõike 2 punktist b tulenevat keskkonnateabe aktiivse levitamise kohustust.

– Esimene ja seitsmes väide, et sisuliselt on rikutud määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikeid 1 ja 2 ning Århusi konventsiooni artikli 4 lõiget 1 sellega, et komisjon pikendas õigusvastaselt kordustaotlusele vastamise tähtaega, nagu on komisjoni väljakujunenud tava, mida edaspidi tuleb vältida

- 112 Määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõige 1 sätestab:

„Kordustaotlus lahendatakse viivitamata. 15 tööpäeva jooksul alates sellise taotluse registreerimisest lubab institutsioon juurdepääsu taotletud dokumendile ja tagab selle juurdepääsu kõnealuse ajavahemiku jooksul vastavalt artiklile 10 või siis esitab kirjalikus vastuses osalise või täieliku keeldumise põhjused. Osalise või täieliku keeldumise korral teavitab institutsioon taotlejat tema käsutuses olevatest õiguskaitsevahenditest, nimelt võimalusest algatada kohtumenetlus institutsiooni vastu ja/või esitada kaebus ombudsmanile kooskõlas [EÜ] artiklitega vastavalt 230 ja 195.”

- 113 Sama määruse artikli 8 lõige 2 sätestab:

„Erاندjuhtudel, näiteks kui taotlus käsitleb väga pikka dokumenti või väga paljusid dokumente, võib lõikes 1 sätestatud tähtaega pikendada 15 tööpäeva võrra, tingimusel et taotlejale teatatakse sellest ette ja esitatakse selle üksikasjalik põhjendus.”

- 114 Hageja väidab, et vaidlustatud otsus on vastu võetud neid sätteid rikkudes. Kordustaotlus ei käsitle nimelt väga pikka dokumenti või väga paljusid dokumente ega ole erandlikku laadi. Ent isegi sel juhul oleks taotlusele vastamise tähtaega saanud pikendada vaid 15 tööpäeva võrra. Kohtupraktika kohaselt on tegemist kohustusliku tähtajaga. Komisjon võttis vaidlustatud otsuse vastu igal juhul rohkem kui viis kuud pärast selle tähtaja möödumist.
- 115 Komisjon tunnistab, et ta laskis kordustaotlusele vastamise tähtajal mööduda, kuid väidab, et kooskõlas kohtupraktikaga ei too tähtaja möödumine kaasa vaidlustatud otsuse õigusvastasust.
- 116 Hageja möönis kohtuistungil, et väljakujunenud kohtupraktikast tulenevalt ei too kordustaotlusele vastamise tähtaja möödumine kaasa asjaomase institutsiooni poolt taotluse kohta vastu võetud otsuse tühisust. Sellegipoolest on ta otsustanud jääda kõnealuste väidete ja nende põhjendamiseks esitatud argumentide juurde, et esitada kaebust hageja hinnangul väljakujunenud tava peale, millega komisjon süstemaatiliselt rikub talle kehtestatud kohustuslikke vastamistähtaegu.
- 117 Selles osas tuleb toonitada, et määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikes 1 ette nähtud tähtaeg on kohustuslik ning seda ei saa juhul, kui selle määruse artikli 8 lõikes 2 ette nähtud tingimused ei ole täidetud, pikendada, vastasel juhul kaotab asjaomane artikkel täielikult oma kasuliku mõju, kuna taotleja ei tea enam täpselt, millisesest kuupäevast alates võib ta esitada määruse artikli 8 lõikes 3 ette nähtud hagi või kaebuse (vt Üldkohtu 10. detsembri 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-494/08-T-500/08 ja T-509/08: Ryanair vs. komisjon, EKL 2010, lk II-5723, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika). Nagu väidab hageja, võib isegi juhul, kui määruse nr 1049/2001 2001 artikli 8 lõikes 2 ette nähtud tingimused on täidetud, seda tähtaega pikendada vaid 15 tööpäeva võrra.
- 118 Ent nagu ka hageja ise möönab, ei kaota komisjon määruse nr 1049/2001 artiklis 8 ette nähtud tähtaja möödumise tagajärjel ikkagi sõnaselge otsuse vastuvõtmise pädevust (Üldkohtu 19. jaanuari 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-355/04 ja T-446/04: Co Frutta vs. komisjon, EKL 2010, lk II-1, punkt 56, ja eespool punktis 117 viidatud kohtuotsus Ryanair vs. komisjon, punkt 50).
- 119 Kui seadusandja oleks nimelt soovinud siduda institutsiooni vastuse puudumist sellise tagajärgega, sisalduks eriomane sõnastus kõnealuses õigusnormis. Dokumentidega tutvumise valdkonnas on seadusandja kehtestanud tagajärjed määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud tähtaegade möödumisele, sätestades nimetatud määruse artikli 8 lõikes 3, et tähtaegade eiramine annab õiguse algatada institutsiooni vastu kohtumenetlus. Selles kontekstis tuleb tagajärgi, mida hageja sooviks omistada määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud tähtaegade möödalaskmisele komisjoni poolt, pidada ebaproportsionaalseks. Ühegi õiguspõhimõtte kohaselt ei saa institutsioon minetada taotlusele vastamise pädevust, seda ka vastamistähtaja möödumise korral. Vaikimisi tehtud keeldumisotsuse instituut loodi selleks, et vähendada ohtu, et ametiasutus otsustab jätta dokumentidega tutvumise taotlusele vastamata, millega pääseb kohtulikust kontrollist, mitte selleks, et kuulutada kõik hilinevad otsused ebaseaduslikuks. Vastupidi – ametiasutus on põhimõtteliselt kohustatud andma põhistatud vastuse isiku kõikidele taotlustele, seda ka vastusega viivitamise korral. Selline lahendus on kooskõlas vaikimisi tehtud keeldumisotsuse institutsiooniga, võimaldades isikutel vaidlustada ametiasutuse tegevusetuse viimase põhistatud vastuse saamise eesmärgil (eespool punktis 118 viidatud kohtuotsus Co Frutta vs. komisjon, punktid 57–59).
- 120 Seega tuleb järeldada, et kordustaotlusele vastamise tähtaja möödumine ei mõjuta vaidlustatud otsuse õiguspärasust.
- 121 Kuna kohtuistungil möönis ka hageja ise, et see järeldus on õige, siis ei ole vaja analüüsida täiendavaid argumente, millega ta repliigis väitis vastupidist.
- 122 Lõpuks väidab hageja, et vaidlustatud otsus on tehtud pärast „Århusi konventsiooni artikli 4 lõikega 1 kehtestatud 15-päevase tähtaja” möödumist. Ometi ei sisaldu nimetatud sättes ühtki tähtaega, mille jooksul dokumendiga tutvumise taotluse saanud ametiasutus peab taotluse lahendama. Isegi kui

eeldada, et hageja soovis osutada sellele, et on eiratud konventsiooni artikli 4 lõikega 2 kehtestatud kahekuulist pikimat tähtaega, mille jooksul tuleb anda keskkonnateave seda taotlenud isikutele, kui väljastatavad dokumendid on mahukad või sisaldavad keerukaid andmeid, ei mõjuta see, et komisjon laskis käesolevas asjas selle tähtaja mööda, vaidlustatud otsuse õiguspärasust samadel põhjendustel, mis on esitatud eespool punktides 117–119.

123 Seega tuleb teine ja seitsmes väide tagasi lükata.

– Kolmas väide, et on rikutud Århusi konventsiooni artikli 5 lõigetest 3–7 ja määruse nr 1367/2006 artikli 4 lõike 2 punktist b tulenevat keskkonnateabe aktiivse levitamise kohustust

124 Määruse nr 1367/2006 artikli 4 lõige 2 sätestab:

„Keskkonnainfot, mis tehakse kättesaadavaks ja mida levitatakse, ajakohastatakse vastavalt vajadusele. Lisaks määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 12 lõigetes 2 ja 3 ning artikli 13 lõigetes 1 ja 2 loetletud dokumentidele peavad andmebaasid või registrid sisaldama järgmist:

- a) [...] [liidu] keskkonnaalaste või sellega seotud õigusaktide ning keskkonnaga seotud poliitikate, kavade ja programmide tekstid;
 - b) eduaruanded punktis a osutatud dokumentide rakendamise kohta, kui [liidu] institutsioonid või organid on need koostanud või hoiavad neid elektroonilises vormis;
- [...]”

125 Århusi konventsiooni artikli 5 lõige 3 näeb ette:

„Konventsiooniosaline tagab keskkonnainfo järkjärgulise saamise elektroonilistest andmebaasidest, mis on avalike telekommunikatsioonivõrkude kaudu üldsusele kergesti kättesaadavad. Selline info peab sisaldama:

[...]

- c) vajaduse järgi teavet keskkonna- või keskkonnaga seotud poliitikast, programmidest ja kavadest ning keskkonnaalastest lepingutest [...]”

126 Sama konventsiooni artikli 5 lõige 5 sätestab:

„Konventsiooniosaline võtab siseriiklike õigusaktide alusel meetmeid, et tutvustada:

- a) õigusakte ning keskkonnaga seotud strateegiaid, poliitikat, programme ja tegevuskavasid ning nende ellurakendamise kohta eri juhtimistasanditel koostatud aruandeid [...]”

127 Hageja väidab sisuliselt, et eespool mainitud sätete ning ELL artikli 1 lõike 2 ja artikli 11 alusel oli komisjon kohustatud vaidlusaluseid vastavusanalüüse aktiivselt levitama.

128 Selles osas piisab märkusest, et nii Århusi konventsioon kui ka määrus nr 1367/06 näeb ette üldsusele keskkonnainfo kättesaadavaks tegemise kas taotluse alusel või konventsiooniga hõlmatud asutuste aktiivse levitustegevuse kaudu. Ent kuna asutused ja institutsioonid võivad teabenõude rahuldamisest keelduda, kui see kuulub teatud erandite kohaldamisalasse, siis tuleb järeldada, et sellist teavet nad ei ole kohustatud aktiivselt levitama. Vastasel korral kaotaksid vaidlusalused erandid tegelikult täielikult oma kasuliku mõju, mis oleks ilmselgelt vastuolus Århusi konventsiooni ja määruse nr 1367/06 sätte ja mõttega.

129 Käesolev väide tuleb seega tagasi lükata.

130 Kõigi eespool toodud kaalutluste põhjal tuleb hagi tervikuna jätta rahuldamata.

Kohtukulud

131 Kodukorra artikli 87 lõike 3 kohaselt võib Üldkohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks või kui tegemist on eriliste põhjustega.

132 Käesolevas kohtuasjas võimaldas komisjon menetluse kestel tutvuda märkimisväärse osaga dokumentidest, mida hageja oli nõudnud kordustaotluses ja mille väljastamisest keeldumine andis alust hagi esitamiseks. Neid erilisi asjaolusid arvestades tuleb jätta poolte kohtukulud nende endi kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kuues koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Jätta ClientEarth'i ja Euroopa Komisjoni kohtukulud nende endi kanda.

Kanninen

Soldevila Fragoso

Berardis

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 13. septembril 2013 Luxembourgis.

Allkirjad